

ABONA 1211

Un an
6 luni
3 luni
on. Palatul Cultural
AradRedacția și ad-
ministrația Arad,
Bulevard. Regina
Maria 12. Etaj I.

11 vuna Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Director: AL. CONSTANTINESCU

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 3 Septembrie 1927.

Fiindcă numai prin cultură se va putea ajunge la adevărata consolidare a țării, partidul național liberal, pe care jara s'a sprijinit în momentul greu al revoluțiilor naționale, va dovedi că este factorul principal în promovarea culturală a țării.

DE LUAT AMINTE!

Pe plaiurile panonice s'a sălășluit germenul vrajbei și al răzvrătirii.

În sânul „Ungariei ciuntite” fermentează de atâția ani, sămânța învrăjbitei uri. Șirul protestelor neîntemeiate e nesfârșit iar calomniile nesocotite împoasă toată patima înfuriată a unei națiuni fără crez și fără raționament.

Și nu s'au mărginit, propovăduitorii urei și ai discordiei, la adulmecarea tacită a iluziilor lor.

De câte ori imaginația lor, menajată de pretențiuni imposibile, i-a ajutat să inventeze prilejul vreunei întruniri, în sufletele orbite de patimi își aveau izvorcele mai uimitoare exhibiții oratorice și cele mai năstrușnice glăsurii de protestare.

Astfel au inventat „săptămâna Trianonului” pentru a prileji deslănțuirea protestelor nerumegate în contra tratatului care consfințește libertatea atâtor națiuni împintenate de urmașii lui Atila.

Au născocit „săptămâna Sfântului Ștefan” pentru a se deda la cele mai condamnabile acțiuni de agitație și iredentism.

Au acaparat pe un lord naufragiat, făcându-l apărătorul cauzei lor pierdute.

Și iată că în ultimul timp, au depășit granițele, pe cari în miopia lor nu vor să le recunoască, pentru a tulbura atmosfera conferințelor internaționale.

La conferința interparlamentară din Paris și la congresul internațional al Presei din Geneva, delegații unguri n'au ezitat să se facă ecoul frământărilor nechezuite cari stăpânesc spiritul învrăjbit al vecinilor noștri. La două congrese unde reprezentanții atâtor state s'au întrunit spre a depune încă o petricică la marele monument al păcii, răzvrățiții unor vremi pe cari nu le înțeleg, au înourat seninul unor preocupări oportune.

Nu și-au dat seamă pontificii urei, că prin cuvintele lor înveninate contribuiesc la discreditarea lor, dându-și fără scrupul „arama pe față”.

Nu vor să înțeleagă acești răzvrățiți că jertfele lor Cain-ice nu vor îneca nici odată, cu fumul răsfânt, pornirile înțelepte ale străjerilor cari veghează cu credință la altarul păcii europene...

La aceste două congrese s'au putut convinge de zădărnicierea acțiunii lor, dacă ar fi înregistrat uimirea congresiștilor cari sunt mai conștienți de importanța vremilor, decât lordul însetat de glo-

rie și dacă ar fi judecat temeinicia spuselor delegaților români.

Spulberarea acuzațiilor lor n'a fost făcută cu patimă. S'au adus de către delegații români dovezi cari nu numai că au arătat goliciunea și netemeinicia spuselor ungurești dar ar fi trebuit să-i trezească la realitate.

D. I. Th. Florescu, delegatul român la conferința interparlamentară a spus atât de românește că „Dacă fixarea frontierelor dv. la justa lor limită, amenință bogăția națională a Ungariei, încheiați o înțelegere economică cu vecinii dv., cari vă întind mâinile în mod sincer”. Vor înțelege propovăduitorii urei și ai discordiei această sinceră afirmație, sau vor continua să otrăvească cu iluzii deșarte, sufletele minoritarilor cari îi secondează 'n nesocotitele lor acțiuni?

Dacă și de data aceasta ar persista în dăunătoarea-le miopie, pe noi ne mângâie gândul că am dovedit încă odată cât de lipsiți suntem de patimi și cum știm să susținem o politică pașnică și binefăcătoare. Cei cari o înțeleg, vor beneficia, iar cei cari o vor nesocoti, se vor izbi în curând de pragul nesocotinței lor.

Dar până când vom fi înțeleși deplin, să nu se uite de către cei cari continuă să pescuiesc în apa pe care singuri au tulburat-o, cuvintele aceluiaș delegat român: „Tratatul dela Trianon este cea mai înaltă manifestare de dreptate ce vre-odată s'a înfăptuit, deoarece ea a permis să se dea libertatea la milioanele de români, pe cari Ungaria îi ținea de secole sub jugul său”.

Iar noi nu vom ezita o clipă să veghem lângă candela ce împărtășește raze binefăcătoare, în calea celor cari — înțelegându-și rostul — năzuiesc să se împărtășească din binefacerile păcii.

Vicențiu Bugariu.

Sprijinirea culturii

Se știe că sub guvernarea trecută liberală Dl Prefect I. Georgescu a adunat și depus suma de peste un milion pentru construcția unui internat modern necesar elevilor ce urmează la liceul „Moise Nicoară” și celelalte școli secundare din Arad.

Suntem informați că din nou, a început să ia măsuri pentru mărirea acestui fond astfel ca la primăvara viitoare să înceapă construcția internatului atât de necesar copiilor de români veniți din toate părțile județului.

Ajutorări și îndreptări.

Sâmbătă 27 August a c. D-l Prefect I. Georgescu a fost în comunele Aciuța, Gura-Honți și Crocna pentru a controla personal cantitatea (4 vagoane) și distribuția grâului destinat locuitorilor ce au suferit pagube din cauza grindinei. Grâul a fost de foarte bună calitate și a fost luat din regiunea Ineuului.

În aceeași zi a luat măsuri ca să se distribuie 2 vagoane grâu sînistrilor din comunele Iosășei, Dieci și Revetiș.

Trecând prin comuna Moneasa, a constatat cu durere că acelor 48 locuitori cari aveau dreptul a primi loturi de casă, li s'a destinat loturi pe marginea apei compuse din nisip și petriș numite prunduri de gâră.

Văzând această bătaie de jor, sătenii au protestat; dar protestul lor n'a fost auzit de fostul delegat de prefect care, cele 4½ iugăre de pământ, destinate pentru a fi împărțite sătenilor pentru locuri de casă, școală și casă națională, au fost reținute pentru fostul delegat de prefect d-l V. Boneu et Comp. plus un număr oare care de funcționari favorizi. Atât de scandalosă a fost această nedreptate făcută sătenilor și atât de nerușinat acest abuz de putere în cât unii funcționari cu bun simț cărora le venea câte un loc de casă, au refuzat net primirea lotului. Numai d-l V. Boneu fostul delegat de prefect nu s'a neliniștit.

D-l Prefect I. Georgescu a hotărât să jacă toate intervențiile necesare pentru a face ca dreptatea să triumfe și sătenii să-și ia terenurile cuvenite nu batjocora prundurilor de gâră.

D-l Prefect I. Georgescu constatând și în alte părți nereguli la împărțirile cu locuri de casă, pământuri arabile și păduri a început facerea unei anchete severe pentru descoperirea și pedepsirea celor vinovați. Astfel a dovedit că unii ingineri topografi nu măsurau pământurile de cât dacă sătenii se duceau la anumite adocați partizani ai fostului regim de pomidă.

Examinând apoi bugetele comunelor rurale cari au fost alcătuite în modul cel mai risipitor a redus însemnate sume la cheltuieli cari n'aveau alte rosturi de cât risipa și jaful în averea comunelor. A redus birurile grele ce fostul regim pusese pe capul sătenilor și a pus rânduială în gospodăria comunelor. După cum vedem Legea dreptății începe să se arate.

Tot cu ocazia inspecției în județ D-l Prefect I. Georgescu a donat 25.000 lei pentru rețacerea bisericii din Măderat și 6000 lei pentru rețacerea bisericii din Govâjdia (Paulian).

Cor.

Sfichiuri...

Acum când suntem în epoca descoperirii incalculabilelor fraude, va părea curios că aducem la cunoștință d-lui administrator financiar, conștiințiozitatea unui funcționar al d-sale. Dar cum suntem noi răutăcioși, nu vrem să o lăsam trecătoare întâmplarea pe care am avut „norocul” s'o înregistrăm. Dol grăbiți stăteau la un ghișeu cu inscripția „Plăți”. Voiau să plătească... Dar încasatorul era ocupat. Avea toc „Penkala” și până să-l umple cu cerneală cei dela ghișeu erau osândiți să privească minuțioasă operație care a durat aproape o jum. de ceas. Și după ce tocul cu pricina a fost îndopat cu cerneală, funcționarul nostru și-a găsit de lucru. Pe niște hârtii încerca penita... nouă — probabil.

Când a isprăvit înfine, apare tacticos la geam. Și iată cu ce răspuns m'am ales. „Vino mâine la opt”. Erau deja 12 trecute. N'aveam ce zice. Am plecat năcăjit pe... toc, după ce aruncai privirea pe o fișică atârnată pe perete. „Timpul e bani”...

Și'n răutatea-mi caracteristică m'am întrebat că dacă 'n fiecare zi acel funcționar se ndeșteinește cu această ocupație nu s'ar ivi implicit o altă întrebare? Anume: Ce e mai condamnabil furtul de timp sau de bani...

Timpul fiind bani, răspunsul nu e greu. Rămâne ca domnul administrator să-l aplice. Tândără.

Anchete școlare în Ardeal

Conform promisiunii făcute în cursul săptămânii trecute, dl dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice, a dispus revizuirea situației școlilor minoritare din Ardeal, spre a pune capăt neregulelor ce dăinuiau până acum.

Și precum era de prevăzut, s'au descoperit o mulțime de lucruri în flagrantă contradicție cu legile și regulamentele.

S'a constatat de pildă, că în apropierea Dicioșan-Mărtinului, ungurii susțineau școli în regiuni românești, deși numărul elevilor din clasele I-IV era abea 15 (legea învățământului cere un minimum de 20 elevi). Tendința de maghiarizare este evidentă.

În alte localități, mai multe școli au trebuit închise din cauze de salubritate publică.

Executarea dispozițiilor nu se face pretutindeni fără gălgăie. Confesiunile minoritare adesea refuză sa se supună și amenință, ca de obicei, cu Geneva, cu Liga Națiunilor, cu presa din străinătate.

Firește, amenințările sunt lipsite de orice bază, fiindcă guvernul, în tendința lui de a înțona ordinea și legalitatea, n'a uitat o singură clipă principiul de largă toleranță și înțelegere față de minorități de care s'a lăsat condus și în trecut.

Dispozițiunile ministerului instrucțiunii publice, folosesc întregii țări și ca atare, ele nu pot fi desconsiderate de populația minoritară, — oricare ar fi îndemnul de reacredință ale unor partide de vrajbă și negațiune.

Din cele 150 de vagoane grâu de sămânță pe care Statul le-a trimis în Ardeal, 20 au fost dirijate spre Arad pentru a fi distribuite sînistrilor de grindină.

39

La

Bufetul Cinema

MALUL MUREȘULUI

se mănâncă :—:

:—: efin și bine

Funcționarii publici au 20% reducere.

Ca să vă faceți ghetă cu prețuri reduse. Ghetă noi pentru dame începând de la 500 lei în sus, Ghetă noi pentru bărbați începând de la 600 lei în sus. Pingelitul ghetelor bărbătești 100 lei, femeilor 80 lei și pentru copii 40 lei. Repararea tocurilor la ghetă 20 lei. Reparații mai mici 10 lei. Pentru fie care lucrare garantez pentru 60 zile. Rog sprijinul onoratului public.

78 **Ilie Nadaski**
Piața Peștelui 19.

ANUNȚ

Primesc studenți cu locuința și mâncare

Menczer. Str. Barișiu No. 9 Arad 212

ROMÂNIA

Comitetul școlar județean Arad.

No. 1420/1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 15 Septembrie 1927, ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu termen scurt, în localul Prefecturii județului, pentru furnizarea mobilierului necesar școalelor noi din județul Arad, și anume:

- 600 bucăți bănci școlare.
- 20 „ table negre.
- 21 „ catedre.
- 16 „ dulafuri pentru bibliotecă.
- 22 „ dulafuri pentru arhivă.
- 42 „ scaune.

Tot în această licitațiune se va da întreprindere edificarea latrinelor la Școalele din comunele Obârșia, Sârbi, Lungsoara, Văsdoci, Bodești Mustești, și Susani.

Devizele, planurile și condițiunile relevate la acestea construiți se pot vedea în biroul comitetului școlar județean, la Prefectura județului camera No. 43.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Legea contabilității publice (Art. 72—82) și condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta Comitetului școlar județean în ziua licitației ora 10.

Amatorii vor depune deodată cu ofertele și o garanță provizorie de 4% la valoarea lucrărilor în număr sau efecte de stat. Garanța se va majora la 10% de concurentul care va dobândi lucrările.

Președinte. Prefect. Secretar.
I. Georgescu (ss) V. Spătaru (ss)
No. 170

PUCHER Cele mai frumoase SOBE și CUPTOARE de teracotă, reparație de ori ce fel, mutarea dela un loc la altul se pot face cu prețurile cele mai reduse de magazinul de sobe din Piața AVRAM IANCU No. 3.

Rog onoratul public am da tot concursul soția lui STEIN MOR. No. 79.

Depozitul de SOBE de teracotă din Bulev. Regele Ferdinand (casa Dengl Nr. 63—65) primește orice fel de comenzi după plac, face sobe noi, sobe pentru gătit, reparații și orice lucrări în teracotă cu prețurile cele mai reduse.

Cer concursul Onoratului public.

76

Szerb Antoni

Nr. 1180/1927.

Primăria com. Chișineu-Criș.

Publicațiune.

Primăria comunei Chișineu-Criș va ține licitațiune în ziua de 5 Oct. orele 10 a. m. pentru furnizarea alor 240 m. lemne de foc de prima calitate necesare, Primăriei, școalei de Stat și locuinței notariale.

Licitațiunea se va ține în conf. cu Legea Conf. publice.

Chișineu-Criș la 26 August 1927.

Primăria.

No. 209.

Nr. 910/1927.

Primăria com. Iermata-Neagră.

Concurs

Primăria comunei Iermata-Neagră publică concurs pentru îndeplinirea postului de secretar (Impiegat) la această primărie.

La acest post pot reflecta candidați cu diplomă de notar, și care au praxă administrativă.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în bugetul comunei.

La cerere se vor anexa Extras de naștere, act de naționalitate, certificat de moralitate, actul de studii, act militar, certificat medical și declarație de limbele ce posedă.

Actele nu se vor înainta până la 5 Oct. 1927.

Iermata-Neagră la 23 Aug. 1927.

Primar:

Notar:

Ioan Papp

Cornel Wilt

No. 208.

Licitațiune minuendă.

Pentru lucrările de renivare a turnului și acoperișului Sfintei Biserici din Dud în baza planului și devizului de spese aprobat de Ven. Consiliu eparhial din Arad cu Nr. 4372/1927 se publică licitație minuendă pe ziua de Joi la 8 Septembrie a. c. orele 3. d. p. (15) în localitatea școalei de lângă biserică pe lângă următoarele condiții:

1. Prețul de exclamare 109,000 Lei.
2. Licitanții vor depune vadiu de 10 procente în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile, pentru lucrările la cari vor reflecta, având a li se restitui numai după recepționarea lucrărilor.
3. Pentru participarea la licitație licitanții nu pot pretinde sub nunci un titlu de spese.
4. Licitanții își vor dovedi în scris titlul de întreprinzători.
5. Planul, devizul, și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial din Dud.
6. Consiliul parohial fără considerare la rezultatul licitațiunii poate încredința lucrările reflectanților care va ține mai multă garanță morală.
7. Renovarea se va începe imediat după aprobarea contractului încheind cu întreprinzătorul.

Dud, la 24 August 1927.

No. 211.

Primăria comunei Păuliș.

Nr. 784/1927

Publicațiune.

Primăria comunei Păuliș publică licitațiune publică pe ziua de 1 Octombrie 1927. ora 9, pentru furnizarea unui vagon lemne de foc necesare primăriei.

Licitația se va ține în condițiunile art. 72 - 80 din legea contabilității publice.

Păuliș, la 20 August 1927.

No. 202

Primăria

Primăria comunei Păuliș.

Nr. 882/1927

Concurs

Primăria comunei Păuliș publică concurs pentru îndeplinirea postului de pădurar comunal, pe ziua de 1 Octombrie 1927, orele 10, la primăria Păuliș.

Cererile în scris se vor înainta la primăria comunei Păuliș până la ziua de 1 Octombrie 1927, prevăzute cu următoarele acte:

1. Extras de naștere.
2. Actul de cetățenie.
3. Certificat de moralitate dela primăria de domiciliu că nu a suferit de are-o condamnare inflamantă și nu este pus sub urmărire.
4. Certificat de nevinovăție dela judecătoria de ocol și Grefa Tribunalului.
5. Certificat de valoarea averi ce posedă.
6. Certificat medical, oficios că este apt pentru îndeplinirea postului de pădurar.
7. Dovezi pentru satisfacerea serviciului militar.
8. Certificat de studii.
9. Declarație de limbele ce cunoaște.

Condițiunile de salarizare și regulamentul asupra datorințelor și drepturilor pădurarului se pot vedea în biroul notarial și Ocolul silvic Păuliș sub orele oficioase.

Păuliș, la 20 August 1927.

No. 203

Primăria

Nr. 309/1927

Primăria comunei Pănatul nou

Publicațiune.

Primăria comunei Pănatul-nou, ține licitație publică în ziua de 30 Sept. 1927 ora 10 a. m. în localul Primăriei, pentru confecționarea hainelor de iarnă și vară pentru un polițist comunal: 1 bluză, pantalon și capelă de postav, 1 bluză, pantalon și chipiu de vară, 1 căciulă de iarnă și una pereche cisme, doriți de a efectua confecționarea vor putea lua cunoștință de condițiunile licitației în biroul notarial.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Legea contabilității publice, deodată cu depunerea ofertelor se va depune o garanță de 10%.

Pănatul-nou la 23 Aug. 1927

No. 210.

Primăria

Nr. 900/1927.

Primăria comunei Păuliș.

Concurs

Primăria comunală Păuliș publică pentru îndeplinirea postului de vighii de câmp, pentru păzitul hotarului. "Puata Păuliș" pe ziua de 1 Octombrie 1927 orele 11, la primăria comunei Păuliș.

Cererile în scris se vor înainta la primăria comunei Păuliș, până în ziua de 1 Octombrie 1927, prevăzute cu următoarele acte:

- 1). Extrasui de naștere
- 2). Act de cetățenie.
- 3). Certificat de moralitate dela primăria ee domiciliu-și că nu a suferit de vre-o condamnare inflamantă și nu este pus sub urmărire.
- 4). Certificat de nevinovăție dela judecătoria de ocol și grefa Tribunalului.
- 5). Certificat despre valoarea averi ce posedă.
- 6). Certificat medical, oficios că este apt pentru îndeplinirea postului de vighii.
- 7). Dovezi pentru satisfacerea serviciului militar.
- 8). Certificat de studii.
- 9). Declarație de limbele ce cunoaște.

Condițiunile de salarizare și regulamentul asupra datorințelor și drepturilor vighilului se pot vedea în biroul notarial din Păuliș sub orele oficioase.

Puliș, la 20 August 1927.

Primăria:

No. 201

Nr. 1680—1927.

Publicațiune

Să publică licitație publică pe ziua de 15 Oct. 1927 oarele 10 pentru lucrările de repararea și zugrăvirea primăriei, edificiului Judecătoriei de ocol și abatorului comunal, care să va ține la Primăria comunei Aradul-Nou.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea zilnic la primăria comunei sub durata oarelor oficioase.

Amatorii vor depune o garanță de 5% din suma oferită în număr sau efecte de stat.

Licitațiunea să va ține în conformitate cu L. C. P.

Aradul-nou la 25 August 1927.

213

Primăria.

No. 161—1927.

Primăria comunei Șiclău.

Publicațiune

Publicăm spre cunoștința generală, că dreptul de vânat a comunei Șiclău jud. Arad, cu întindere de 5100 jug. cad. să arendează prin licitație publică pe timp de 10 ani consecutivi începând cu 1 Noembrie 1927, în ziua de 15 Oct. 1927 orele 15.

Pretul de strigare Lei 3000.

Condițiunile se pot vedea la oficiul primăriei în orele oficioase.

Șiclău la 20 August 1927.

Ioan Goldiș
notar

Gheorghe Torsan
primar

204

Intrunirea minoritară de Duminecă.

Domnul Niculescu-Rietz la braț cu domnii Kun și Fried. -- Președintele Sfatului Negustoresc, secția Arad își dă demisia și disolvă secția.

Intrunirea minoritară, de care ne ocupasem în primul articol din No-precedent al ziarului nostru, s'a ținut. Fără să fi fost dumiriți asupra chestiunilor sulate în acel articol, și fără să poată Dl. Farago ori prietenii D-sale Kun și Fried, să justifice la lumina zilei necesitatea acțiunii ce întreprind, aceia propagandă demonstrativă își urmează cu mult cinism cursul, arătându-ne slăbiciunea noastră. Ne împlinim rolul de cronicari, convinși fiind că mai curând ori mai târziu, factorii cari ar fi fost chemați de a sugruma în fașe această frământare de prisos, se vor convinge și ei, și vor regreta greșala indiferentismului, ce-l arată azi față de această chestie atât de importantă.

Aranjatorii federalizării spun, că nu urmăresc scopuri politice nici nu intenționează a se separa de noi. Ei convoacă însă o adunare în locul unei instituții publice românești, fără să fi obținut în prealabil sala, care după cât am aflat din cuvintele președintelui sfatului negustoresc, secția Arad, era rezervată de vre-o zece zile pentru o adunare a acestei organizații. Mai departe ajunși la acea sală prin gentileta românească, nu aflară cu cale a invita nici camera de comerț, nici sfatul negustoresc și nici Asociația Industriașilor și Comercianților Români din Arad și jur, să participe la aceia întrunire economică?... Oare acest lucru nu este un fapt de flagrant delict de separatism al aranjatorilor, cari una spun și alta fac? Ei spun că nu fac separatism, nici acțiune minoritară, însă uită să invite proprietarii sălii și organizațiile economice române să ia parte la adunare. De ce? Nu este aceasta separatism?

Mergem mai departe. În întrunirea ținută într-o sală, la care aranjatorii au ajuns, după cum aminteam mai sus, prin bunăvoința Președintelui Sfatului Negustoresc, secția Arad, care le-a cedat-o, acești binecrescuți federalizatori, află că e cuviincios să atace într'un ton pătimăș secțiile Ardelene ale Sfatului Negustoresc, cu care organizații tot ei spun, că doresc a colabora; ba afirmă că au și legat un acord cu Dl. Niculescu - Rietz. Acest fapt le dă chiar curaj să sfideze orice semn de protestare din partea cercurilor românești de dincoace de Carpați. Întrebăm unde se poate găsi în această atitudine loialitate din partea minoritarilor, cum ne pot ei demonstra, că este acord între vorbele și faptele lor? Dl. Farago loialul, nu a avut nici un cuvând de apărare pentru Sfat, cu toate că era avertizat de modul cum privesc românii acțiunea la care s-a angajat în dispreț și cu riscul de a perde legăturile cu cercurile românești din Arad. Am fost foarte calm, ba am evitat chiar ocaziuni de a fi neplăcuți D-lui Farago; atitudinea D-sale ne desleagă însă pentru viitor, și nu vom perde de aci încolo nici ocazie de a

aseza activitatea D sale publică în razele unei cercetări mai severe, din punct de vedere românesc. Efectul dureros, pentru noi românii, al acestei demonstrații minoritate, s'a și produs. Domnul Gheorghe Adam, Președintele Secției Arad a Sfatului Negustoresc, a tras consecințele, dându-se demisia, și propunând centrului Sfatului Negustoresc disolvarea Secțiilor din Arad. Înțelegem indignarea justă a D-lui Adam care spunea, că elementele românești s-au apropiat cu toată încrederea și dragostea frățească de o veche organizație comercială cum e Sfatul Negustoresc. Însă dacă centrul acestei organizații tratează peste capetele noastre, ba chiar pela spatele nostru, cu organizațiile minoritare rămase în ființa din era maghiară, în cari noi nu am fost membri și din cauza insistenței căro'a nu pot prospera Secțiile ardelene ale Sfatului. Probabil, D-nii dela centrul Sfatului vor fi dat chiar voe D-lor Kun și Fried, să întreprindă propaganda cu defaimare a Secțiilor ardelene. pe noi nu ne-a pus în conștiință despre aranjamentul cu care se lăuda Dl. Kun, prin urmare blamați de centru cu atât mai mult Secțiile ardelene pot crede tot ce e mai rău pentru ele. Dacă ne-am fi organizat noi în modul separatist al D-lor Kun și Fried,

am fi fost cu siguranță stigmatizați de regionaliști porniți contra regătenilor; dacă am intrat frățește în Sfat, am pățit planul, ce ni-l rezervat Dl. Niculescu Rietz. D-nii Kun și Fried însă au privilegiul, de a profesa neconturbați ba chiar încurajați, regionalismul!!! Iată unde pot ajunge lucrurile, când dela centru se iau măsuri pripite, fără consultarea factorilor cheiați.

Elementul nou ivit în această chestiune, este — perfectul acord prealabil cu Dl Niculescu — Rietz, mărturisit de Dl Kun în întrunirea publică de Dumineca trecută. Acesta este de fapt factorul determinant. Acest acord, netăgăduit de către Dl Rietz, este cauza noilor surprize dureroase, ce au de intimpinat factorii economici ardeleni, chemați de a îndrumă procesul de românizare a orașelor de dincoace de Carpați, unde Kun-ii și Fried-ii sunt și azi stăpâni.

Suntem optimiști incorigibili. N'am renunțat la nădejdea de a vedea destrămată acțiunea primejdioasă a D-lor Kun și Fried. În această speranță nu dăm drumul expresiei necazului cercurilor românești, contra D-lui Niculescu-Rietz, pe care îl știm bun român, ci așteptăm o lămurire publică din partea D-sale, de care depinde soarta secțiilor ardelene ale Sfatului Negustoresc. Să sperăm!

Noi la tot cazul ne vom face datoria și nu vom cruța pe nimeni, fiind vorba de interese românești.

Din isprăvile unui aventurier.

Intr'unul din numerile trecute ale ziarului nostru ne întrebam nedumeriți: Cum s'a „înfipt” d. Goldiș în edificiul „Românului”? Confratele „Națiunea” dela Cluj, completându-ne pune o și mai concisă întrebare:

Poate să spună dl Vasile Goldiș că palatul „Românului” este al său, numai pentru că a găsit co-acționari cari preferă să-l lase în mâna d-lui Goldiș, cu riscul pierderii propriilor lor drepturi de pe hârtie, decât să-l retrocedeze cui a dat banii pe el? (P. S. Sa episcopul Ciorogaru vorbește 'n cartea sa „Spre Prăpastie” despre o sumă de 120.000 de mii de coroane — dacă nu mă 'nșel. Iar celce scrie acestea deține mărturie, pe care mi s'a spus că li-a mai făcut și dl dr. Ioan Suciu; mărturie cari interzic dlui Goldiș sau oricui altuia dintre co-acționarii păcăliți, să mențină palatul în proprietate privată).

Și cum știm că d. Goldiș nu se va îndura să răspundă la nici o întrebare — știm de ce — vom continua să mai relatăm unele fragmente din trecutul prin care dsa se crede legat de acest edificiu. Și facem acest lucru, nu pentru d. Goldiș care cunoaște toată povestea, ci pentru publicul care-l va judeca pe acest „unic” aventurier politic.

Și-l mai facem, fiindcă nu ne putem împăca cu gândul, cum acest ex-ministru a dispus luarea inscripției de pe frontispiciul edificiului în care s'a înfipt.

Mai ales când știm că în 1919 când s'a întâmplat incidentul între garda națională și gărziile bolșevice, aceștia din urmă s'au înfățișat și la palatul

„Românului” — spre a nu mai cită și celelalte locuri — unde au dispus coborârea drapelului național și a inscripției „Românul”. Și știți cine a apărut aceste două podoabe românești în fața dușmanilor lor? Un român care era în serviciul aceluia palat. Și iată că acum, după opt ani, d. Goldiș satisface pretențiunile bolșevicilor. De ce? Fiindcă în bugetul palatului era prevăzută suma de Lei 2500 pentru poleirea literelor în fiecare an? Dar mai trebuia adăugată și această nesocotință în șirul alătur gafe pe cari le-a comis de opt ani încoace? Noi am vrea să-l scăpăm pe d. Goldiș de o explicație, servindu-o singuri: Ni se pare că tendința de a slăpâni și aplitudinile sale despotice l'au îndemnat să l-a măsurile pe cari le-a luat. Căci — după mărturiile dlui Hamori — tot dsa a fost și cel care a dispus zăgăzuirea pasajului dintre cele două străde paralele.

Înțelegem orice manifestări vanitoase mai ales când sunt ale unui talit politic, dar nu admitem ca aceste manifestări să se facă în dauna bunei credințe și a celui mai elementar bun simț. De aceea, dle Goldiș, revino la mlață și când vei fi invitat oficial, de către cei în drept, să evacuezi casa, a cărei slăpân nu ești dta, să nu eziți, ci ia-ți ce ai și ascunde-te din fața privirilor aprinse nu de ură ci de jignirea pe care le-ai procurat-o prin alitudinea dtaled nedemnă.

Tăplogă.

Intensificarea activității culturale la sale

D. dr. C. Angheliescu a convocat la Casa școalelor, la o consfătuire, în vederea intensificării construcțiilor școlare pe toți prefecții de județ.

D. ministru a lămurit prefecților scopul consfăturii.

A amintit de angajamentul, pe care d. Ion Brătlanu l-a luat în congresul dela „Eforie” de a sport activitatea culturală în masele populare.

După înfăptuirea marelor reforme, agrară și a votului obștesc, partidul liberal a înscris în programul său reforma culturală.

Partidul se angajează să soluționeze această problemă cum a soluționat și problema reformei agrare.

Un popor, fără o cultură, nu poate fi conștient de menirea lui.

Pentru ridicarea nivelului cultural al țării, trebuie continuat planul din 1922, a spus d. ministru.

Știți cari sunt roadele acestui plan. Șase mii de școli au fost presărate pe întreg cuprinsul țării, cu toată neîncrederea unora că acest plan ar fi trealtzabik. Nu am fi ajuns la aceste rezultate, dacă n'am fi avut concursul prefecților.

Pot spune că majoritatea lor a desfășurat o activitate demnă de admirat. Numai așa s'au putut face mii de școli în toată țara.

Ministerul de instrucție a dat vreo 200 milioane pentru această operă, iar sătenii au contribuit cu peste 2 miliarde. Aceasta e o dovadă că fărâșimea e dornică de lumină și contribuie cu bunăvoință pentru construcțiile școlare.

D. ministru face un călduros apel către prefecți să ajute efectiv opera culturală și națională din județele lor.

În legătură cu activitatea pe care prefecții de județ trebuie s'o desfășoare pentru terminarea școalelor primare, ministrul instrucției roagă pe prefecți să arate aceiași atenție și pentru învățământul complementar și de adulți căutând să înființeze cât mai multe școli de acest fel în județe. Țara are nevoie de școli de meserii pentru ca să aibă un corp de meseriași bine pregătiți.

Ministrul școalelor roagă cu același zel, și pe țărânul cultural, sprijinind înființarea de atene populare, necesare pentru pomplectarea culturii poporului.

Instrucțiunea din școală nu-i suficientă pentru popor. Trebuie să l-se cedeze o atmosferă culturală, prin conferințe, cinematografe, radiofonie, cerințe pe care atenele populare le pot împlini.

D-sa a anunțat că dela 1 Septembrie, ministerul va numi comisiuni cari să întocmească programul activității culturale, care va trebui să se desfășoare în toată țara.

Spectacole.

Malul Mureșului:

1 - 4 Sept. Knouck Out Coana după fericire cu Elmiere Vautier.

Elisabeta:

2 - 3 Sept. Susana cea nevinovată cu Lilian Harvei, Willy Frits și Junkermann.

4, 5, 6 „ Soldatul Mariței cu Harry Liedke și Xenia Desni.

7 - 8 „ Shimbul de bărbai cu Mihai Varkonyi.

Vine BEN-HUR, monumentalul film al casei Fanamet, premieră în întreg Ardeal. O creație neîntrecută în arta filmului unde Ramon Novarro are o creație genială.

Se va juca în curând la cinema Elisabeta.

ROMANIA

Prefectura Poliției Municipiului Arad
Nr. 10645/1927.

Inștiințare

În conformitate cu prevederile legii de rechiziții și ordinul M. St. M. Nr. 1130/1927, se aduce la cunoștința locuitorilor din orașul Arad, că dela 1-30 Septembrie a. c. va avea loc operațiunile Comisiunii pentru facerea recensământului animalelor și harnașament, vehicule, biciclete, material sanitar și veterinar, sârma lisă și ghimpată etc. Pentru executarea acestor operațiuni, se pune în vedere locuitorilor că sunt obligați a declara în fața comisiei ce merge la domiciliul fiecărui locuitor, cantitatea și numărul de animale, și materiale ce posedă, spre a putea fi înscrisă în tabla de recensământ.

Aceste lucrări se fac aproape anual, și au scopul de-a se cunoaște din timp de pace disponibilitățile, pe care armata poate conta, la o eventuala mobilizare și nu se fac rechizițiuni imediate.

În orașul Arad vor funcționa două comisii, după următorul itinerariu:

Comisia I-a

Circumscripția I-a, în zilele dela 1-8 Septembrie a. c.

Circumscripția II-a în zilele dela 1-17 Septembrie a. c.

Circumscripția III-a în zilele dela 18-30 Septembrie a. c.

Comisia II-a,

Circumscripția IV-a dela 1-8 Octombrie a. c.

Circumscripția V-a în zilele dela 16-30 Octombrie a. c.

Totodată se atrage atențiunea de ținătorilor de astfel de animale, vehicule material sanitar etc. că sunt datori a declara cantitatea și numărul real ce posedă. Cunoșcând, că acei, ce vor face declarațiuni eronate (fals) vor suferi pedepsele prevăzute de lege.

Arad la 16 August 1927.

Prefectul Poliției, Șeful secției miliare
(ss) Filotti (ss) Cardaș Gh.
No. 206

No. 885-1927.

Primăria comunei Siclău.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință generală, că în ziua de 15 Septembrie a. c. ora 10 a. m. se va ține licitație publică în localul primăriei comunale din Siclău, pentru darea în întreprindere a reparării edificiului Primăriei din Siclău.

În baza devizului verificat din partea Serviciului de poduri și Șosele cu No. 1177/927.

Spesele de reparare sunt 207.300 lei.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu legea cont. publice art. 72-83 și cu condițiunile ge. pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise sigilate pe cari concurenți le vor înainta primăriei comunale Siclău.

Concurenți vor depune odată cu oferta și a garanță de 10% din valoarea lucrărilor în numerar sau în efecte garantate de stat.

Devizul, planul, și caietul de sarcini la aceste lucrări se pot vedea în biroul primăriei comunale din Siclău în orele de serviciu.

Siclău la 22 August 1927.

205

Primăria.

Corpul VII Armate

Serviciul de Intență.

Publicație.

Corpul 7 Armată Serviciul Intendenței Sibiu, primește Oferte prin bună învoială pentru aprovizionarea a circa 200 vagoane ovăs și orz din recolta anului curent $\frac{3}{4}$ ovăs și $\frac{1}{4}$ orz.)

Calitatea bună, greutatea Hectolitrică minimum 60 Kgr și 42 Kgr, cu maximum 5% corpi străini.

Contractarea se va face în loturi mici cu mai mulți ofertanți.

Sunt preparați obștile Cooperativele proprietari, arendași și negustori de furaje La contractare este obligatorie garanția de 10%.

Marfa se va preda cantitativ și calitativ gara Sibiu.

Transport foi drum.

Șeful serviciului Intendenței C. F. R. Intend Colonel (ss) Parvulescu.
214

Nr. 8772/1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru închirierea pe termen de 3 ani a terenului de gheretă în estenziune de 50 metri pătrați situat în Oborul comunal, în ziua de 6 Octombrie 1927 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de lucru Arad, la 30 August 1927,
Serviciul economic.

No. 219

ROMÂNIA

Prefectura Poliției Municipiului Arad,
No. 10825/1927.

Inștiințare

ARAD.

Constatănd că dispozițiunile ordinului Ministerului Instrucțiunii publice No. 121840/1922, complectat cu ordinul circular No. 87329/1922, al Min. de Int. referitoare la purtarea elevilor, în afară de școală, nu se mai aplică în acest oraș, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a aduce la cunoștința tuturor elevilor (elevator) de sub direcțiunea Dvs. să cu începere de data de 15. Septembrie a. c. în interesul buneii cuviințe și unei educațiuni morale și disciplinate, s'a luat de noi următoarele dispozițiuni:

1. Toți elevii și elevele, sunt obligați a purta șapca de uniformă și numărul de ordine pe mânecă. De asemenea vor avea în totdeauna asupra lor un carnet de indentitate în conformitate cu dispozițiunile al in. 7. din Ord. No. 121840/1922.

2. Este interzis elevilor și elevator, plimbarea sau staționarea în grupuri pe partea dreaptă a B-dul Regina Maria, între orele 12-1, și 18-20, între Piața Avram Iancu și strada Cloșca.

3. Elevii și elevele nu vor putea frecventa nici un local public, ca Teatrul, Baruri, Cinematografe Baluri, Cărciume, Cafenele, Băile Reci de Muraș (ștrand) etc, fără o autorizație scrisă din partea Direcțiunei școalei ce urmează:

4 Este cu desăvârșire oprit elevilor fumatul pe străzi ori în localuri publice.

5. Este strict interzis elevilor și elevator, a circula pe străzi singuri fără părinți sat tului după ora 11.

Ofițerii de poliție și toți agenții forței publice, sunt însărcinați de noi a supraveghea cu strictețe executarea acestor dispozițiuni, cunoscând că au dreptul a legitima pe toți acei elevi, și eleve, cari vor contraveni ordinelor de mai sus. Cei cari nu se vor supune de bună voe sau nu vor poseda la dânsii carnetul de indentitate, eliberat de către Direcțiunea Școalei, vor fi înaintați Prefecturii și menținuți acolo până ce li se va putea stabili indentitatea. Despre toți aceștia, vor fi înștiințate Direcțiunea Școalei, de care depind, spre a li se aplica pedepsele prevăzute de legile și regulamentele școlare.

Cu aceasta ocaziune și în conformitate cu art. 3. al in. 4. vă rugăm să binevoiți a delega doi domni profesori de sub ordinul dvs, care să se prezinte la Sediul acestei Prefecturi, spre a primi legitimațiile necesare, în baza cărora să aibă acces liber, în toate localurile publice, pentru a putea face controlul necesar.

Arad la 25 August 1927.

Prefect
indescifrabil
No. 207.

Director,
indescifrabil

Anunț.

D-l Dr. CAPDEBO încunoștințează clienții săi că a sosit acasă.
No 218

Anunț.

Primesc 3 copii în întreținere
Văd. Ardeleanu.
Str. Consistorului 13. Arad.
No. 217.

În atențiunea Instituțiunilor,
studenților și părinților:

Ca

să vă procurați
uniforme, chipiurii bine
lucrate cu asortamentul
complect, cu cele mai avantajoase prețuri, din stofele
cele mai bune, după
regulamentul Instituțiunilor,
se pot procura la cea mai
veche firmă din Arad

Scheffer Henrik

Bulev. Regina Maria 25.

Funcționari de Stat și croitorii
au reducere de 5%, în angro o
reducere mai mare.

No. 216.

Cinema „MALUL MUREȘULUI”
38 1927/IX 2-4
Knouck Out
GOANA după FERICIRE
În rolul principal:
„Elmire Vautier”
Reprezentatii continueative, începând fix la ora
8 jum. și 10.

Nr. 1447-927. Prim. com. Apateu

Publicațiunea II-a.

Primăria comunei Apateu, publică licitațiune minuendă pe ziua de 21 Septembrie 1927 orele 9 d. m. în localul primăriei, asupra următoarelor obiecte:

1. Căratul cărămizii și pietri de codru destinate construcției școlare dela Conacul Șandor-Maior în comună.

2. Liferarea lemnului comunale și notariale în cantitate de 80 (optzeci) m³ de cantitatea primă crepătură (tare sau moale).

3. Facerea podurilor în comună și hotar.

4. Liferarea a lor 2 (două) vâlauă în hotar.

5. Liferarea alor 80 buc. podele de lemn 4 m. lungime, 25 cm. lățime și 6 cm. grosime.

6. Liferarea registrelor, papirulu, rolurilor și altor recvizite pe seamă primăriei.

7. Liferarea petrolului și altor mărfuri lămpi etc.

8. Repararea fântânelor în hotar.

9. Liferarea unui vas de apă la pompa de incendiu.

10. Liferarea unui (șez) șezut de piele.

11. Facerea șanțurilor, astuparea gropilor din drumul dintre Apateu-Somoșchegiu.

12. Mutarea cimitirului de animale materiale de lemn și sârma.

13. Angajarea unui inginer cu autorizație dela oficiul goardezie pentru înlocuirea alor 1000 fișe cadastrale redactate în limba maghiară cu cele scrise în limba statului, angajatul va trebui să termine zilnic minimum 30 buc. fișe.

Ofertele închise și sigilate ni se vor înainta până în ziua licitațiunei. Ofertele ulterioare nu se admit.

Condițiunile licitațiunei se pot vedea în timpul orelor oficioase în biroul noarial.

Licitațiunea se va ține conform art. 72-80 din legea Contabilității publice.

Apateu 1927 August 30.

No. 221.

Primăria.

Nr. 2130/1927.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că pentru arendarea pe timp de 30 ani a terenului comunal cu o suprafață de 7.150 stângeni pătrați situat pe malul canalului Mureșului ținut în folosință de către Clubul Athletic din Arad în ziua de 10 Noembrie 1927 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria, etaj, Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele oficioase.

Arad, la 1 Septembrie 1927.

Serviciul economic.

No. 220

Cetiți și răspândiți ziarul
„Tribuna Nouă”.

O răfuială minoritară cu urmări neașteptate.

(Presă minoritară cere numirea de comisari guverniali pentru
plața financiară a Aradului. Efectul neașteptat al tergi-
versării Consiliului de Administrație al Băncii
Poporale și Industriale din Arad).

În jurul impasului, în care a ajuns Banca Poporală și Industrială din Arad s'a deslănșuit un vinovat joc de pa-timi mărunte, care a dat apoi proporții nebănuite, ba chiar senzaționale acestui regretabil caz de constipație financiară.

Nici nu e lucru de toate zilele in-solvabilitatea unei bănci, mai ales a uneia, care are o vechime ca și banca pomenită, unde ar trebui să fie așe-zate la conducere, persoane nu numai cu experiențe de prevedere și cum-pătare proprie, ci și înzestrate cu în-telepciunea de a-și îndemna și clien-tela la cumpătarea, restrângerea și precauțiunea cerută de vremurile di-ficile, prin cari trecem.

Repetăm, că ori cât de regretabil ar fi cazul, autorii articolelor senza-ționale, nu fac bun serviciu cauzei micilor acționari, pe cari pretind a-i apăra, alarmând și mai mult depo-nenții iritați, — și neliniștind publicul mare. Ne fac impresia, aceste alarmări de prisos, că aici nervii reporterilor nu se bucură de bune condiții de să-nătate.

Consiliul de administrație, după ce a făcut greșelile catastrofale în con-ducerea băncii cu pricina, a mai comis și o a doua greșală tot atât de gravă, de a nu se fi putut hotărî în nici un chip, ci au așteptat până l-a năpădit din afară publicul, deponent, forțân-du-l să ia soluții grabnice. Prin a-ceasta tergiversare, răspunderea con-siliului s'a mărit, căci s'a agravat situația băncii.

Nici la un caz greșelile acestui con-siliu, fie oricât de dezaastroase pentru bancă, — nu îndreptățesc pe nimenea, să tragă concluzii de desca-lificarea a pleței orașului nostru, care, iar Domnului, este destul de solidă, în raport cu altele.

Cererea de numire de comisari gu-verniali pentru o plată întreagă, este un lucru atât de grav, încât dacă cel ce se pretează a formula astfel de propuneri, și-ar da seama de răspun-dera extraordinară ce cade asupra autorului, opunerel, — s'ar fi cutre-murat înainte de a fi pus o pe hârtie. De aceea credem că nu greșim tra-tând aceasta propunere temerară a ziarului „Keleti Ujság”, drept neseri-oasă și la baza căreia nu stau intenții curate.

Credeam la început, când apăruse primul articol al reporterului din Arad, că s'a strecurat un raport infierbântat în coloanele „Keleti Ujság”. Cum însă a apărut al doilea articol în acelaș senz, ba poate și mai nesăbuit, vedem că redacția se îndentifică, cu cele scrise, ceea ce surprinde foarte mult, și lată de ce: jurnalul „Keleti Ujság” era considerat drept o gazetă serioasă, despre care nu puteam presupune să și periclitaze prestigiul și interesele materiale, pe plața Aradului.

El mai leste și organul oficial al partidului politic maghiar, care încă nu are interes de a improșa și jigni plața financiară a unui oraș, fie chiar și mai mic decât Aradul. Afară de aceea cerând comisari guverniali, atunci — când nu avem o lege de reglemen-tare a operațiunilor bancare, — ziarul „Keleti Ujság” nu poate atinge alt scop, decât numirea de comisari gu-

verniali în fruntea societăților anonime minoritare, căci impasul unei atari bănci l-a determinat a face asemenea propuneri. Prin urmare nici dintr'un punct de vedere nu e chibzuit ceea ce face „Keleti Ujság”, pe care îl asig-urăm, că va regreta ieșirea de acum.

Camera de Comerț și de Industrie din Arad ocupându-se pe larg de ar-ticolele publicate de „Keleti Ujság” a respins foarte energic apostrofările și suspiciunile malițioase cuprinse în ele, iar din cercurile bancare reținem informația, că nu este exclusă o che-mare în judecată a ziarului, pentru a aduce la rezon pe cel exaltat.

Ne împlinim o elementară datorie de a protesta și noi în numele pleței Aradului, atât de nedrept și de odios atăcată, — și a respinge învinuirile ziarului „Keleti Ujság”.

Intâmpinare.

— Răspuns „marelui politician” Muscan Valer. —

În ziarul „Românul” din Arad Nr. din 21 August 1927, a apărut o publica-țiune iscălită de dl Valer Muscan medic privat în Chișineu-Criș, în care acest domn afirmă și se laudă într'altele cu aceea că „a fost invitat din partea unor exponenți ai partidului liberal din Chi-șineu pentru a face pace”.

În restul aceluși publicațiunii dl medic Muscan Valer dându-și importanța de mare politician, ceace lumea uimită abia acum a descoperi — afirmă o mulțime de lucruri fantastice.

Pentru ca să cunoască publicul im-portanța politică a dlui medic care se complăce a-și-o închipui, și cu care se laudă cu atât curaj miraculos, — pentru informarea celor ce nu cunosc pe dum-nealul și împrejurările de aici.

1. Este absolut inexactă și absolut neadevărată afirmațiunea că „exponen-ții”, sau măcar un singur membru al partidului liberal — ar fi invitat la con-sfătuire „pentru a face pace” — pe dl medic. Aceasta dumnealui o știe bine, că nu este adevărată.

Știe dl medic și aceea că organizația noastră nici nu are nevoie a face pace cu dsa și cu cei doi ortaci ai dsale din care unul este fripturist, cu cari singuri formează puternica organizație a par-tidului național țărănist din Chișineu, și că de ce simpatie mare se bucură dlor se vede din cele ce urmează.

2. Din toate celelalte afirmațiuni a dlui medic Valer Muscan adevărat este numai atât că în decursul campaniei electorale partidul național țărănist ne-fiind în stare a ținea adunare popo-rală în loc public, în lipsă de aderenți au ținut-o în curte la casa dlui Muscan Valer, cu public chemat de pe stradă în număr abea de 20—25 înși, și este caracteristic pentru marea popularitate și dragostea de care se bucură parti-dul dsale în Chișineu că oratorii au fost huiduiți de însuși poporul chemat de dnia sa și prietenul său cel negru acolo, așa că adunarea s'a sfârșit în mod ridicol.

Din Județ.

Afacerea din Chișindia. D-nul Avram Lebovici fost comerciant în Chișindia jud. Arad după ce a luat dela trei locuitori din comună, 98.000 lei cu împrumut, a mai înșelat și alte firme din Arad, Oradea, Buteni și Gura-honț cu suma de peste 200.000 lei.

În ultimele două săptămâni i-s'a făcut secvestru pe toată marfa existentă în prăvălie lasând-o în paza jidanului până la licitație. Părându-i rău D-lui Lebo-vici că i-s'a secvestrat prea multă marfă în raport cu datoria ce-o avea a vân-dul cât a mai putut vinde apoi a șter-pelit-o.

Acum bieții chișindani pot să fluere lung după cele 98.000 lei, dacă n'au voit să depună banii la Banca Popu-lară din comună unde în tot cazul erau mai în siguranță decât în mâinile D-lui Lebovici. Dar așa e: „românul mai bine să învață din păjanii lui.”

S'au luat măsuri pentru prinderea înșelătorului dar încă nu se știe rezul-tatul.

Prinde vântul, dacă-l poți!...

Coresp.

Serbarea din Nădlac. Înființată, nu de mult, în com. fruntașe Nădlac „Societatea Tinerimei Române” an de an a aranjat serbări și concerte cu

scopul de a ajuta, moral și material pe cei lipsiți. Membrii acestei societăți înțelegând cu ce armă se poate alunga întunericul zilei, în ziua de 21 August a. c. au aranjat un concert urmat de dans în localul „Dacia” la care a luat parte public numeros din Nădlac și din satele vecine.

După masă la orele 4 s'a început cu serbarea în parc unde publicul a putut vedea multe lucruri frumoase: jocuri naționale, joc de football, tom-bolă, etc.

Acelaș public a luat parte, seara la orele 9, la concertul desfășurat după următorul program: 1. „Pe dealul cu florile,” cor; 2. „Patru Regine,” „Lo-godnica Mortului,” „Regina Ostrogo-ților,” recitări; 3. „Sâmburele,” monolog; 4. „Ovidiu Șicană,” piesă; 5. Dansuri: brâul și brăulețul jucate cu mult succes. Pentru reușita deplină a acestui pro-gram merita toate laudele D-șoarele L. Mărginean, T. Negrău, E. Păcurări, L. Checicheș și D-nii N. Totorean cond. de cor, C. Totorean, Gh. L. Bogdan, I. Chicin, N. Pătean, Gh. Benișan și Gh. Stroia.

E de amintit și recomandat ca exem-plu de urmat că D-șoarele și D-nii din Nădlac, atât la serbare cât și seara la concert au fost îmbrăcați în costume naționale. Într-o formă originală pentru Nădlac, a fost costumele prețioase al D-șoarei L. Noghin, A. Țiriac, H. Pe-troiu și al altora a căror nume ne scapă.

Cinste celor ce știu că portul na-țional, acel patrimoniu în care se re-zumă aptitudinile de artă ale poporului nostru și gusturile lui de a vedea și aprecia esteticul, precum și celor ce știu că portul național nu e numai semnul ce distinge pe popor de popor, ci e odorul prin care ne-am păstrat firea și sufletul.

Membrii „Societății Tinerimea Ro-mână” din Nădlac, cari își înțeleg me-nire, le aducem laudele noastre sincere.

Rep.

Intruniri colegiale.

Absolvenții din 1907 ai Ins-titutului Pedagogic din Arad, sunt rugați să participe la în-trunirea de 20 ani pe ziua de Duminecă 11 Septembrie, ora 8 dimineața în Sala festivă a Institutului.

Pentru informații a se ad-resa profesorului Traian Ma-gger, Arad în strada Unirii 2, ori la școală.

Majoritatea colegilor și-au și anunțat în scris partici-parea.

Răspundeți cu toții și ve-niți cu toții necondiționat.

Inceput de somaj în Arad

Interesându-ne la cunoscătorii chestiuni-unilor muncitorești, am fost informați că din cauza lipsei de numerar și din cauza secetei, se simte o mare lipsă de lucru între mun-citori specialiști și chiar nespecialiști.

În fruntea lor stau tipografiile sindicalizate; urmează apoi tâmplari, dulgheri, croitori, cismari etc.

Unii patroni au profitat de acest lucru au micșorat numărul lucrătorilor și au mărit numărul orelor de lucru pentru cei rămași iar alții au angajat la lucru țărani veniți din părțile sărace ale județului cu prețuri foarte mici. De unde obișnuit se plătea, în Arad, ora 25-40 lei, acum s'a ajuns și la 5 lei fără a mai socoti aceea că igiena și siguranța în care se lucra înainte, acum au mai scă-zut. În schimb s'a introdus surmenajul.

Se speră că odată cu introducerea ordinii în averea statului risipită de trecutul regim, lucrurile să vie la normal.

Fluier Negru.

INFORMAȚIUNI.

Joi 1 Septembrie împlinindu-se 40 zile de la moartea regelui Ferdinand I. s'a oficiat, la ora 11 a. m., un serviciu religios la catedrala ortodoxă a orașului Arad, precum și la bisericile din toate comunele și de toate confesiunile din orașul și județul Arad. La acest serviciu divin au luat parte toate autoritățile civile și militare. La bisericile celorlalte confesiuni au fost delegați din partea autorităților.

Societatea „Cultul Eroilor” fostă societatea Mormintelor Eroilor căzuți în războiu, Comitetul județean Arad și-a suspendat orice activitate cu începere de la 1 Septembrie până la 1 Decembrie 1927.

Aceasta suspendare de activitate este în legătură cu plecarea la Făgăraș a Căpitanului Popovici Nicolae, șeful serviciului executiv al Societății. După reîntoarcerea sa de la aceasta școală, Comitetul județean își va relua activitatea în cadrul misiunilor sale.

D-nii D-rul Miron Iustin și Lazăr Palcu au fost înălțurați din Consiliul de Administrație al Băncii Generale a Județului Arad. Până la nouă dispozițiuni comitetul de direcție al băncii este alcătuit din Dl Aurel Novac avocat, Dl Gh. Pleș deputat și Dl Grozda notar Public.

Ni se anunță din anturajul comisiei pentru studierea situației prizonierilor români din insula Borneo, că între acestea se află mulți și din județul Arad între alții se amintește și un nume curios dl Dr. Bostye Lorient, care ar fi din Chișinău (Basarabia ori Arad?) și se afirmă că ar fi român de naștere.

Reintegrarea lucrătorilor ceferiști concediați. Consiliul de administrație al CFR. a hotărât reintegrarea celor 4000 de lucrători de la calea ferată, concediați din lipsă de fonduri.

Zilele acestea se va proceda și la virimentul de fonduri spre a obține suma necesară pentru plata acestor lucrători.

M. S. Regina Maria a fost de curând la Târgu-Mureș de unde a trecut la castelul din Lăpușna. De aici, M. S. Regina, însoțită de A. S. R. Principele Nicolae, Prințesa Hohenlohe și d. Bărcănescu, prefectul jud. Mureș, au mers în comuna Luerin unde au vizitat o veche biserică de lemn dăruită M. S. Reginei de către această comună.

Vechea biserică se va demonta și reconstrui la Bran.

M. S. Regina a făgăduit ajutorul Său pentru clădirea bisericii celei noi din comuna Luerin.

De aici, M. S. și-a continuat drumul la Sovata și apoi la Bran.

„Cercul Tinerimei Podgorene” din Siria, va aranja un concert artistic urmat de dans în ziua de 3 Sept. a. c. în Ghioroc.

Notăm că acest concert trebuia să se țină în ziua de 27 August, dar din cauza unor formalități, sa amân timer pe data de mai sus. Publicul românesc este rugat să sprijine acțiunea tinerească a Cercului podgorean, scuzând dificultățile întâmpinate prin regretabila amân timer a serbării care se învrednicește de un deosebit interes, dat fiind programul ei variat și artistic.

Arestarea unui falsificator de timbre. — Autoritățile locale au arestat pe un individ la care s'a găsit un mare stoc de timbre false de câte 10 și 25 lei. Valoarea lor este de aproape un milion.

Arestarea lui s'a făcut tot mai în momentul când urma să le puie în vânzare.

Începutul noului an școlar. — Ministerul de instrucție a hotărât ca școlile secundare să-și înceapă activitatea la data obișnuită.

Grădinile de copii se vor deschide la 15 Octombrie, afară de cele din județele Ilfov, Buzău, Vlasca, Dâmbovița, Cluj și comuna București, Constanța, Iași,

Alegeri comunale

în
Șeitin și Păuliș.

În ziua de 31 August a avut loc alegerile consiliului comunal din comunele Șeitin și Păuliș.

La Șeitin, lista liberală a obținut 1001 voturi iar lista național-tărănistă-averescană în frunte cu Dr. Geran Nicolae a obținut 139 voturi. Sătenii au făcut o mare manifestație de simpatie D-lui Verișan.

La Păuliș lista liberală în frunte cu D-l Rudău Iovan a obținut un număr de 359 voturi față de lista național-tărăniste în frunte cu D-l Iosif Ianota care a obținut 243 voturi și care timp de o săptămână a făcut cele mai mari presiuni și a dat răuri de beaură la țărani.

Tipografia Diecezană Arad.

Raziile făcute în Arad.

D-l Prefect al Poliției Arad d-l Zamfir Filoti a hotărât ca în zilele de 26, 27, și 29 August să facă trei raziile consecutive dar sub diferite motive în orașul Arad.

Însărcinând cu conducerea lor pe Dl Traian Iancu șeful secției criminale din Prefectura Poliției și cerând și ajutorul companiei de jandarmi a reușit să descopere mulți dezertori, punași, oameni fără căpătâu și excrocii căutați de alte poliții din țară. Numărul lor a trecut de două sute dar au fost reținuți în închisorile poliției numai vre-o 6-7 cellași au fost trimiși la regimente la polițiile care-i căutau. etc.

Planul după care s'a procedat la facerea raziilor a fost asemenea unui plan de luptă cu un inamic risipit prin toate ascunzătorile Aradului. Recunoaștem că a fost inteligent conceput și bine executat.

De aceea și succesul neașteptat în prinderea prizonierilor vagabonzi.

Raziile acestea suntem siguri, că au avut un succes moral asupra celor căutați cât și asupra publicului care a văzut că poliția noastră este dintre cele mai vigilente și nu lasă să se pripășească în orașul Arad derbedei, excrocii, dezertori și oameni fără căpătâu.

Situația politică

Buletin săptămânal.

Internă.

S'au descoperit unele fraude cari dau de gândit. Și ivirea lor e semnificativă. E încă o dovadă de gospodăria care încunună opera regimului trecut.

Astfel coloanele ziarelor din capitală ne aduc noi și noi știri despre porțiile atâtor fraude, făcute toate în dauna statului. Și în legătură cu cele dela „Monitorul Oficial”, făcute de către directorul Tomescu care s'a sinucis, se zice că ar fi chemat și d. Goga să dea lămuriri. Prea clocotea „mustul d-sale”...

— Și ca și când n'ar ajunge atâtea jafuri pe cari țara le suportă, furtunile o năpăstuesc dintr'un colț într'altul. Astfel în timpul din urmă în Moldova și Basarabia, ravagiile furtunii și grindinei au fost grozave, făcând pagube imense.

— Și ca și când nici acestea n'ar ajunge, boala nouă „paralizia infantilă” vine să le întregască îmbolnăvind pe tinerele viăstare nevinovate.

— La Tighina s'au întrunit delegațiile Româno-Ruse în vederea conferinței anuale.

O năstrușnică coincidență a făcut, ca în acest timp să fie descoperite, în același oraș, o bandă de complotiști, pusă în serviciile sovietelor. Cum li s'o fi părut oaspeților, această coincidență?

— D. C. Argetoianu ministrul de domenii, a hotărât să aducă în discuție spre a fi modificate contractele de exploatarea pădurilor, dovedindu-se că aceste contracte păgubesc Statul prin modul cum sunt făcute.

— Consiliul de miniștri ținut săptămâna trecută, a decis reprimirea lucrătorilor concediați din atelierele Cfr. Inițiativa a fost a d-lui Dr. Lupu, ministrul muncii, care a dovedit că se interesează de aproape de îndatoririle pe cari și-le-a asumat.

— Alegerile parțiale ne sunt în prag. E de notat ca în jurul lor nu se prea frământă atât de mult decât național-tărăniștii deși și averescanii au pus candidați în toate locurile. Dar poate le-a mai rămas puțină conștiință și de aceea nu îndrănesc să se apropie de masele cărora îndrănesc totuși să le ceară votul.

Dela Casa Cercuală din Arad.

Titlul e prea laconic pentru a divulga cuprinsul scrisului nostru. Dar cum de această Casă se leagă unele triste constatări vom încerca să arătăm, în limita posibilităților, opresiunile întâmpinate de către tinerii funcționari, cari pentru o bucată de pâine sunt siliți să stea la dispoziția unor negrii cărora numai Fekete li se spune.

Se zice că în această instituție s'a întronat meschinăria unor doici cari alăptează la sânul lor toate iluziile venite din apusul limitat. Și pentru a se face demni de originea lor hunică nu vor în ruptul capului să năvețe românește, pretinzând funcționarilor să vorbească în limba lui Arpad dacă vor să fie înțeleși. Și ne întrebăm, oare cei cari se plâng mereu la Liga Națiunilor că sunt persecutați în țara românească, îl cunosc pe acest Fekete?

Și dacă-l cunosc, cred ei posibil ca acest domn să funcționeze ca subșef de birou purtând corespondența în ungurește.

Ori, pentru el acest lucru pare a fi natural. Nouă, cel puțin nu ni se pare

Externă

Încă un fapt se va încrusta pe răbojul politicii rusești. Ne îndoiim însă că trăgând consecințele, se vor curăța minți.

Ultimele știri afirmă ruperea raporturilor diplomatice dintre Franța și Rusia. După ruptura cu Anglia, această apare cu atât mai semnificativă. Ce cari au apucat pe panta căderii zadarnic mai încearcă să se oprească.

— Ungurii și-au dat arama pe față cu ocazia a două congrese. Astfel la congresul experților de presă, d. West del „Pesti Hirlap” prin cuvinte odoase a protestat contra țării succesoare cari interzic primirea ziarelor maghiare. D. Mavrod dela „Vltorul” a răspuns cum se cuvine defălmătorului ungar arătând veninul presei ungurești și campaniile tendențioase pe cari le poartă. D. Mavrod a mai spus că ungurii aflați la noi au 30 zile iar Românii aveau abia 2 zile.

Congresistii au apreciat după coștăviță atitudinile amândurora aplaudând afirmațiile delegatului român.

Deasemenea delegatul ungar dela conferința interparlamentară, d. Lukacs a spus că România prin retragerea delegatului ce-l avea în Tribunalul mixt din Paris, ar fi nesocotit art. 19 din pactul Societății națiunilor.

Răspunsul d-lor I. Th. Florescu și Vespasian Pella a fost cât se poate edificator căci s'au spulberat toate însemnările tendențioase ale delegatului ungar.

— Protestele făcute de către comuniști în scopul de a răzbuna executarea anarhiștilor Sacco și Vanzetti continuă.

S'a văzut cu această ocazie că între comuniștii din diferite țări este strânsă legătură fapt ce îngrijorează pe cei cari își dau seama de înoponabilitate principiilor de cari sunt călăuziți acești rătăciți.

— Congresul minorităților n'a dat la rezultatul dorit. Cauza este divergențele și pretențiile deosebite care caracterizează diferite minorități.

— D. Titulescu ministrul de externe a oferit un banchet biroului conferinței internaționale a presei.

Ghirlanda

tot așa. Noi credem c'ar fi mai natural ca acest domn să învețe românește decât ca funcționarii cari au nevoie de explicațiile lui, să învețe ungurește.

Căci noi nu putem înțelege ca într'un birou românesc, funcționarii români să stea la dispoziția acestui maghiar pentru a traduce corespondența pe care binevoiește a o purta.

Că d. director al acestei instituții poate admite un procedeu similar, nu înțelegem, știindu-l mai ales un bu român. Noi însă, vom înfieră atitudinea unor oameni cari nu numai că susțin falsi dar nici nu se învrednicesc măcar de îngăduința noastră. Și îngăduința românească, a devenit excesivă. Cu altfel am putea-o numi când, ne gândim că cel despre care scriem, a fost admis la examenul de limba română pentru ca acum să-și bată joc de ea.

Nădăjdum că această îngăduință nu va mai fi exploatată de cei cari au îndrăzneala să se mai plângă de ospitalitatea noastră. Și nădejdea noastră va putea fi satisfăcută de către forurile competente. Le avizăm

Românește

Cenzurat Prefectura Județului.